Gemeente Heerde

cittaslow

Actieve raadsinformatie

Registratienummer 2022-90

Datum: 7 november 2022
Van collegelid: de heer Wiggers
Aan: Raads- en commissieleden
Onderwerp: collegebesluit aanschaf en gebruik van bodycamera's door handhavers

Inleiding
De boa's/handhavers van de gemeente Heerde hebben soms te maken met agressie en/of geweld. Voor hun gevoel van veiligheid hebben zij verzocht om bodycams te gaan gebruiken. Deze bodycams moeten hun veiligheidsgevoelens versterken en bijdragen aan de-escalatie. Het college is bevoegd te besluiten om tot gebruik van bodycams over te gaan. Er is daartoe 1,5 jaar geleden een gezamenlijk traject ingezet met de gemeente Oldebroek en gemeente Hattem om tot gezamenlijke aanschaf en gebruik van bodycam's te komen.

Uitleg
De voornaamste redenen van invoering van bodycams zijn het versterken van het gevoel van veiligheid van onze boa's en handhavers en de de-escalerende werking die van alleen al het dragen van een bodycam uitgaat. De discussie rond de veiligheid van handhavers en het uitrusten van handhavers met geweldsmiddelen blijft actueel.
Uit onderzoek blijkt dat het aantal voorvallen van agressie en bedreigingen tegen politieambtenaren halveerde als er bodycams werden gedragen. Ook verbeterde het veiligheidsgevoel bij degenen die regelmatig een bodycam droegen.

Het is belangrijk om vooraf vast te leggen hoe met de bodycam en met de opgenomen beelden en geluid wordt omgegaan. Daartoe is een document opgesteld (zie bijlage 1). Bij voorbeeld wanneer de camera's mogen worden ingezet, hoe en hoe lang de beelden bewaard worden, wie ze mag inzien en onder welke omstandigheden. Dit alles staat in het besluit Bodycams H2O gemeenten.

Opnames mogen alleen worden gestart wanneer er sprake is van een (dreigende) escalatie van een situatie waarbij de boa/handhaver betrokken is. Naar verwachting zal deze situatie zich niet vaak voordoen, hooguit enkele keren per jaar. Zowel de boa als ook de gefilmde partij of onverhoopt opgenomen omstanders kunnen na escalatie verzoeken de opgeslagen beelden terug te kijken en eventueel gebruiken bij een aangifte of klacht of bijvoorbeeld een schadevergoedingsverzoek.

Daarnaast kunnen de beelden ook nog in enkele andere specifiek benoemde situaties gebruikt worden. Opnames van ge-escaleerde situaties kunnen worden gebruikt voor trainingsdoeleinden, zodat de medewerkers gericht feedback kunnen krijgen op hun handelen in een bepaalde situatie en daarvan kunnen leren. De betrokkenen die te zien zijn worden dan volledig onherkenbaar gemaakt.

Verder kunnen beelden die met bodycams zijn gemaakt van situaties waarin escalatie heeft plaatsgevonden en waarbij eventuele strafbare feiten zijn gepleegd, worden gebruikt in een opsporingsonderzoek na vordering van de officier van justitie.

Dit sjabloon is bedoeld voor actieve informatieverstrekking aan de raad. Vragen hierover kunnen worden gesteld tijdens de rondvraag van de eerstvolgende commissievergadering, of gevraagd kan worden de memo ter bespreking te agenderen voor een eerstvolgende commissievergadering.

Het maken van opnames van inwoners die in contact komen met handhavers, in uitzonderlijke gevallen zelfs in of rond hun woning, heeft een grote impact op hun privacy. Om die reden is een uitgebreide Data Privacy Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd. Het DPIA onderzoek (zie bijlage 2) maakt duidelijk of en waar grote privacy risico's ontstaan als persoonsgegevens worden gebruikt. Uit de DPIA volgt dat, hoewel de mogelijkheid van een privacy-inbreuk reëel is, dit gerechtvaardigd is gelet op het gediende belang en dat de voorgestane werkwijze voldoet aan de eisen die door de AVG en informatiebeveiligings-eisen wordt gesteld. Daarbij zijn de Privacy Offers van de H2O-gemeenten bij betrokken geweest, alsook de Functionaris Gegevensbescherming en de i-Dienst-netwerkbeheerder.

De aanschaf van de bodycams vindt plaats in samenwerking met de gemeente Hattem en Oldebroek en het besluit en de DPIA zijn gezamenlijk opgesteld in overleg met CIO Office H2O en de I-dienst.

Op grond van artikel 160, eerste lid, onder c, Gemeentewet is het college bevoegd te besluiten het gebruik van bodycams door boa's/handhavers toe te staan en te faciliteren. Het daadwerkelijke opnemen van beelden en de opslag van die gegevens wordt gereguleerd door de privacy-eisen en rechten uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de generieke informatiebeveiligingseisen uit o.a. de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

De OR heeft instemmingsrecht op dit onderwerp. De OR heeft ingestemd met de aanschaf en het gebruik van de body-camera's op voorwaarde dat de opgenomen beelden niet gebruikt worden voor controle op aanwezigheid, gedrag en prestaties van de werknemer. Dit past wat betreft de OR niet in het concept Werken op basis van vertrouwen. De beelden mogen wel gebruikt worden voor trainingsdoeleinden. Daarnaast adviseert de OR om de handhavers die zo'n bodycam gaan dragen ook een passende cursus te geven m.b.t. het dragen en het gebruik van zo'n bodycam.

Zodra de bodycams worden ingezet, zal zowel op onze website als in huis-aan-huiskrant De Schaapskooi een bericht worden geplaatst over het feit dat de boa's en toezichthouders voortaan een bodycam dragen. Daarin zal informatie worden verschaft over de situaties waarin opnames worden gemaakt, hoe met opnames wordt omgegaan en welke rechten betrokkenen hebben.

De kosten van de bodycams vallen binnen het beschikbare budget van de afdeling Ruimte Ondernemen en Wonen. Het aanschaffen en in gebruik nemen van de bodycams kost per gemeente eenmalig € 2.689,- en daarnaast € 576,- per jaar. Hiervoor krijgt iedere gemeente twee bodycams, dockingstation, software, centrale opslag van beelden, een training van twee dagdelen door een bekend trainingsbedrijf voor BOA's en volledige hulp bij installatie van de camera's.

De gemeente Heerde schaft zes camera's aan. Namelijk twee stuks voor gebruik in de gemeente Heerde, voor de handhavers in de gemeente Oldebroek ook twee stuks en voor de gemeente Hattem ook twee stuks. De kosten worden aan de gemeenten afzonderlijk gefactureerd. Evenals de hierboven genoemde eenmalige kosten en de jaarlijkse gebruikskosten. Het is een gezamenlijk project, waardoor kosten- en efficiencyvoordelen worden bereikt. De voordelen zitten hem voornamelijk in kostenreductie door gezamenlijke inkoop, gedeelde ondersteuning door gezamenlijke ICT-dienst en gezamenlijk opstellen door de Privacy Officer van de DPIA.

Bijlagen:

1. *Besluit bodycam's H2O gemeenten* en
2. *DPIA (Data Privacy Impact Assessment).*